Regest: C. G. Styffe, Förteckning öfver de äldre handlingarne i Jönköpings rådhus-arkiv, HSH 32 (1851), s. 374, nr 8.

Om riddaren Erik Karlsson (Örnfot), som var hövitsman i Östgöta lagsaga och samtidigt innehade Rumlaborgs län, se B. Fritz, Hus, land och län 2 (1973), s. 84–85 och 94–95; ÄSF I, s. 314; SRM s. 28–29.

Angående norska och danska truppers angrepp 1380 och om brevet, se Jönköpings historia I (1917), s. 95, 99–100, och L.-A. Norborg i Jönköpings stads historia I (1963), s. 157–158.

Nouerint vniuersi et singuli presencia visuri et audituri, quod ego Ericus Karoli miles tenore presencium publice recognosco, quod [a-]ex mero[-a] et pleno consilio domini nostri regis Alberti regis Suecie necnon ex pleno nutu et plenaria voluntate dominorum consiliariorum regni eiusdem propter magnam necessitatem ipsis incumbentem racione incendij et deuastacionis seu destructionis ville eiusdem, scilicet Iunecopinghe, do et concedo per presentes propter villam premissam · reedificandam omnes et singulos ciues totius ville, nullis penitus exceptis et exclusis, quitos [b-]et solutos[-b] pariter [c-]et exemptos[-c] per quatuor annos inmediate subsequentes [d-]a notificacione[-d] presencium[e]. Jnsuper eis do et concedo ex iussu consiliariorum regni Suecie, scilicet domini Karoli [f-]de Thoptu*m*[-f], Bo Jonss*on* et mei et aliorum consiliariorum plenam et omnimodam potestatem, quod predicti ciues valeant pacifice et quiete secare omnia ligna structuralia, vbilibet situata [g-]in omnibus[-g] nemoribus circumquaque per eos inventa · absque dampno cuiuscumque attinencie seu proprietatis exstiterint · Eciam eis do et concedo, quod puteum, quem habuit Thord Løker in eadem villa, possint purgare et renouare et cum eodem secundum placitum eorum facere et ordinare, prout placuerit, earum[h] complacencia[i] et voluntati[j] absque aliquo detrimento, prohibens igitur omnibus et singulis aduocatis meis officialium eorundem, si qui sint aut [k-]pro tempore[-k] fuerint, [l-]ne prefatos[-l] ciues Iunecopenses contra hanc meam voluntatem audeant molestare, prout indignacionem meam habere voluerint inoffensam. Datum Sud*e*rcopingh*e* meo sub sigillo anno Domini M[o] ccc[o]lxxx, feria tercia proxima post festum Pet*ri* aduincul[*am*].[m]

Sigill: endast tom remsa i uppvecket.

[a–a] *Hopskrivet.* [b–b] *Hopskrivet.* [c–c] *Hopskrivet.* [d–d] *Hopskrivet.* [e] *Efter rättelse.* [f–f] *Hopskrivet.* [g–g] *Hopskrivet.* [h] *Så ms, sannolikt avskrivningsfel för* eorum *vid utskrift från koncept.* [i] *Första bokstaven* a *efter rättelse från* complcencia. [j] *Så ms för väntat* voluntate. [k–k] *Hopskrivet.* [l–l] *Hopskrivet.* [m] aduincul *utan förkortningstecken ms. Härunder hål i pergamentet utan textförlust.*

10223 1380 augusti 7 ”Härssby”

Riddaren (Peter) Porse Jönsson och hans hustru Ingrid Siggesdotter kungör att de till ärlig man Heine Snakenborg överlåtit och sålt alla de egendomar i Västergötland som de ärvt efter Sigge Magnusson och dennes hustru Ramborg samt herr Håkan Algotssons dotter, jungfrun Ingeborg; dessutom såldes de egendomar i Västergötland som utfärdarna i övrigt förvärvat genom arv, köp eller skifte, nämligen: Främmestad (i Främmestads socken) med alla tillagor, en egendom i Torkelstorp (i Möne socken) i Ås härad, en egendom i Sjötorp (i Marka socken) i Vilske härad, allt arvegods i Sunnerby (i Otterstads socken) i Kållands härad. Vidare kvarnarna ”Stadmär” och ”Fööl”. Vidare allt utfärdarna ärvt i Våmb (socken) i Kåkinds härad, Moanäs i (Södra)

Fågelås socken med alla tillagor, Fagerberg i Grevbäcks socken med alla tillagor och Havstena i Skövde socken. Vidare en gård som heter Sigtunaholm i Vads socken, två egendomar i Händene (socken), två egendomar i Härja (socken), en egendom i Otterstorp i Valstads socken och fyra egendomar i Mölltorp (socken) med alla tillagor. Vidare två egendomar och en kvarn i Hjo socken, tre egendomar i Habo socken, två egendomar i Korsberga socken, fyra egendomar i Värsås socken, två egendomar i Varvs socken samt allt arvegods i Tuna i Leksbergs socken med alla tillagor. Utfärdarna överlämnar alla sina egendomar i Västergötland med alla tillagor, undantaget Skultorp, till Heine Snakenborg och hans arvingar för 3 000 mark svenska penningar i så gott mynt att 6 mark gäller för 1 lödig. Pengarna uppbar Håkan Algotsson av egendomarna efter sin syster, Heine Snakenborgs hustru Bengta Gustavsdotter, och flera av hennes syskon, som deras rätta fäderne och möderne. Utfärdarna avhänder sig och sina arvingar nämnda egendomar, förutom Skultorp, och överlåter dem till Heine Snakenborg och hans arvingar som evig ägodel. Skulle någon hindra någon av egendomarna för Heine eller hans arvingar, förbinder sig utfärdarna att ersätta honom med annat likvärdigt gods, tillagor och inkomster enligt lagen och efter hans och hans arvingars önskan. Överlåtelsen skedde i närvaro av Sveriges marsk, riddaren Sten Bengtsson, och Sveriges drots Bo Jonsson. Utfärdarna ger häradshövdingen i de härader där egendomarna är belägna fullmakt att på deras vägnar fastfara dem till Heine Snakenborg i enlighet med landslagen.

Utfärdarna beseglar tillsammans med Sten Bengtsson, Bo Jonsson, Gerhard Snakenborg och Håkan Halstensson.

Avskrift i Lars Eriksson Sparres kopiebok, hs B 16, fol. 378v–379r, nr 2, Sv. Riksarkivet.

SDHK nr 11724.

Angående Peter Porse Jönsson (Get) se Elgenstierna III: *Geete*, s. 16, och H. Gillingstam i SBL XXIX, s. 412. Om hans hustru Ingrid Siggesdotter, hennes far Sigge Magnusson (Vinstorpaätten) och hennes mor Ramborg Karlsdotter se ÄSF I, s. 100 f. För Ingrids halvsyster Ingeborg, Ramborgs dotter med Håkan Algotsson, se a.a., s. 4. För hennes syster Bengta Siggesdotter, som var gift med sigillanten Håkan Halstensson (Halsten Peterssons ätt), se a.a., s. 101 och 325.

Om riddaren Håkan Algotsson (Algotssönernas ätt) se a.a., s. 3 f.; om hans halvsyster, Bengta Gustavsdotter, hennes make, Heine Snakenborg, och hans bror Gerhard se ÄSF II, s. 73–76, och C. Wallin, Ide Pedersdatter Falk till Gladsax (1954), s. 107-111.

För sigillanten Sten Bengtsson (Bielke) se SRM s. 73.

Jämför DS nr 10224, där sigillanten Håkan Halstensson till Heine Snakenborg säljer sin avlidna hustru Bengtas arvegods och sina barns arv efter moderns halvsyster Ingeborg Håkansdotter.

Jämför även DS nr 10030 och SD nr 2345.

Alla the män thätta breff höra eller see helsom wij Porse Jönisson riddare och Jngrid Sigga dotter hans husfrw med wårom Härra. Giörom thät allom mannom witterligit och kunnogt så wäll thäm effter komma som thäm nu äro oss haffua wplåtit ok ganskleka giäldguld giort med willia ok berådno modhe bäggias wårom arlekom man Heyna Snagenborg alla the godz oc jordar som wij effter herra Sigga Magnusson, frw Ramborge hans hwsfrw oc jomfrw Jngeborge herra Hakons Algotzsons dotter ärfftom oc med rätt fingom i Wästergötiland hwar thät hälst liggia kan, och framledes alt thät godz som wij i Wästergötlandom haffwom i hwaria handa måtto thet oss wppå kommit är med arff, kiöp eller skipte, som äro först thesse wyder nampn här äpter nämpnas, som är Främestadha med allo thy thär wnder ligger. Jtem Thorkilstorpe i Aashäradh 1 godz. Jtem i Siotorpe i Wilskahärad ett godz. Jtem alt thät wij arfdom i Sunderby i Kaldensöö. Jtem ena qwärn som heter [1-]Stadmär oc hänna Fööl[-1]. Jtem alt thet wy arfdom i Wam i Kakindahärad. Jtem Moganäs i Fugläsa sokn med allo thy thär vnder ligger. Jtem Fagrabärg i Gardbäk sokn med allo thy ther tilligger. Jtem i Haffsern*o*m i Sködwe sokn ett godz. Jtem en gård som heeter Siktwnaholm[2] i Wad sokn. Jtem i Heneno[3] 2 godz. Jtem i Ha[*r*]ga[a] sokn tw godz. Jtem i Otorstorpe i Hwalstada sokn ett godz. Jtem i Mölnoto[*r*]pa[b] sokn 4 godz med thera tillägom. Jtem i Hioo sokn tuo godz

oc ena qwärnn. Jtem i Hagaboda sokn 3 godz. Jtem i Kasberga sokn 2 godz. Jtem i [4-]Wärulz ååss[-4] sokn 4 godz. Jtem i Hwarfsokn 2 godz. Jtem alt thät wy arfdom i Twnom i Lekzberg sokn oc i allo thät thär vndirligger och framledes all the godz nämpd oc onämpd som wij i Wästergötlande hafwom som förr är sagdt med allom therra tillagom, som äro med åkrom, ängiom, | skogom, fiskewatn, qwarnom eller quarnastadom, i wåto oc törro, när eller fiärren, ängo wndan takno, aff thy som thäm godz som af ålder tillegat haffuer eller än kan tilliggia vtan Skulotorpe[5] ensampno med allom sinom tillagom enkannelika wndan takno tw[c] theso arffuom. Oc låtom wij honom all thässa för*nämp*da godz med allom tillago[*m*][d] som förr är sakt för try twsanda mark swänska peningar swå godt mynt som sex mark gåå för ena lödoga m*ark*. Huilka peni[*n*]gar[e] then erliken man Håkon Algotzson vpbar aff ärleka frw sinna syster frw Bändicto Gotzstaffz dotter thäss för*nämp*da Heyna Snagenborgz hussfrw godze oc flere henne syskona godze, som honn med rätt arff fångit haff*u*e som war therra fädherne oc möderne the stund han thet godzet inne haffde. Affhändom wij oss för thän skuld oc wårom arffwom till[f] the för*nämp*do godz oc tillägor vndan takno Skulotorpe, som förr är sakt, tillägnandes thäm förenämpda Heyna och hans arfwom til ewärdelika ägo. Jtem kunne thet oc så hända, som Gudh förbiude, att nåkor tilldyrfdes af wårom arffwom eller effterkommandom eller oc nåkor annar hwa han hälst kan wara oc något af thässom godzom eller tillagom för honom eller hans arfwo[*m*][g] hindra eller qwällia eller i nåkra handa måtto med rätt aff thäm att winna, tå bindom wy oss till oc wåra arffwa thän offta nämpda Heyna oc hans arffwom at fulla swå gott godz med swå godom tillagom oc affgiäldom[h] thär honom thät så laglikt är äpter hans arffwa [i-]ägna sägn oc willia[-i]. Att[j] thetta war giort i ärlika manna närwaro som war herra Steen Benedictzsons ryddare [*oc*][k] marsk i Swärige oc Boo Jonssons drotzeta sa[*m*]ma[l] stadh. Oc giffum wij framledes i thera närwaru häradzhöffdingom i hwaro härade som the godzen i liggia fulla macht och wåldh att sköta oc fastfara thän före*nämp*da Heyna the samma godz oc tillagor med alle the förwaring oc [m-]rät som[-m] landz lag tillsigia å wåra wägna. Till hwilkens mere wisso och stadfästelse tå bedio[*m*]s[n] wij ährlika manna jnsigle som äro herra Steen Benedictzsons oc Boo Jonsons för*nämp*do, G[*e*]rdh[o] Snakenborgz oc Hakon Halstenssons med wårom ägnom jnsiglom för thetta breff. Datum et actum in villa Härssby[6] anno Domini M ccc lxxx, feria tertia ante [p-][*festum*] Laurenti[*i*][-p] martyris gloriosi.

Rubrik: Porse Jönsons vplåtelse breff för Heyna Snakenborg på all the godz och jordar som han ok hans husfru effter h*err* Sigga Mag*nusson*, fru Ramborg, hans hwsfru, och jungfru Jngeborge, [q-][*H*]*åkan* A*lgutsons*[-q] dotter, ärfdom[r] för 3000 mark. 1380.

Sigillavritningar: nr 1–5 endast remsor; nr 6 runt (heraldiskt sigill, se SMV II, s. 768, och bevarat ex. vid brev 1417 4/3, SDHK nr 18903); nr 7 runt (heraldiskt sigill, se SMV II, s. 484): S · Haqvini · Halstensons.

[a] Haga *ms (avskrivningsfel). Jfr SDHK nr 14712 (*Hargh*) och SD nr 377 (*Hargha*).* [b] Mölnotopa *ms.* [c] *För väntat* aff. *Jfr DS nr 10224:* Skalotorpe ... allaledess undan takit af thesso arffwe. [d] tillagon *ms.* [e] penimgar *ms.* [f] *För väntat* all. [g] arfwon *ms.* [h] *Möjligen efter rättelse.* [i–i] *Troligen på rasur.* [j] *För väntat* oc. [k] i *ms.* [l] sanma *ms.* [m–m] *Tillagt över raden.* [n] bedions *ms.* [o] Gårdh *ms.* [p–p] Laurentium *ms (avskrivningsfel).* [q–q] G. A. *ms.* [r] *Så ms (form i 1 person plural för väntad 3 person plural).*

[1–1] *Försvunna kvarnar i Saleby socken (OAU); jfr SDHK nr 28896 där Lars Snakenborg år 1468 säljer bl.a. två kvarnar, "then eno heter Stodmeren ok then andre Fyllet i Saleby soken".* [2] *Försvunnen gård i Vads socken, Vadsbo härad.* [3] *Troligen Händene (socken).* [4–4] *Sannolikt Värsås socken.* [5] *Skultorp i Kvänums socken eller i Norra Kyrketorps socken.* [6] *Oklart vilken ort som avses.*

10224 1380 augusti 8 "Härssby"

Håkan Halstensson kungör att han till Heine Snakenborg överlåtit och sålt alla de egendomar i Västergötland som hans avlidna hustru Bengta ärvde efter sin far Sigge Magnusson och sin mor Ramborg samt de egendomar i Västergötland hans barn ärvde efter herr Håkan Algotssons dotter, jungfrun Ingeborg, och hans barns i övrigt ärvda, köpta eller tillskiftade egendomar i Västergötland, nämligen: Främmestad (i Främmestads socken) med alla tillagor, en egendom i Torkelstorp (i Möne socken) i Ås härad, en egendom i Sjötorp (i Marka socken) i Vilske härad, allt arvegods i Sunnerby (i Otterstads socken) i Kållands härad, kvarnarna "Stadmär" och "Fööll". Vidare allt arvegods i Våmb i Kåkinds härad, Moanäs i (Södra) Fågelås socken med tillagor, Fagerberg i Grevbäcks socken och Havstena i Skövde socken. Vidare en gård som heter Sigtunaholm i Vads socken, två egendomar i Händene (socken), två egendomar i Härja (socken) med tillagor, en egendom i Otterstorp i Valstads socken och fyra egendomar i Mölltorp (socken) med tillagor. Vidare fem egendomar och en kvarn i Hjo socken, tre egendomar i Habo socken, två egendomar i Korsberga socken, fyra egendomar i Värsås socken, två egendomar i Varvs socken, samt allt arvegods i Tuna i Leksbergs socken. (Håkan Halstensson upplåter) allt arvegods i Västergötland med alla tillagor, med undantag för Skultorp med tillagor, för 3 000 mark svenska penningar i så gott mynt att 6 mark gäller för 1 lödig. Pengarna uppbar Håkan Algotsson av egendomarna efter sin syster, Heine Snakenborgs hustru Bengta Gustavsdotter, och flera av hennes syskon, som deras rätta fäderne och möderne. Utfärdaren avhänder sig och sina arvingar alla egendomar med tillagor, undantaget Skultorp med tillagor, och överlåter dem till Heine Snakenborg och hans arvingar som evig ägodel. Skulle någon hindra något eller någon av egendomarna för Heine eller hans arvingar, förbinder sig utfärdaren att ersätta honom med lika gott gods med lika goda tillagor och inkomster i lika gott läge efter hans och hans arvingars önskemål. Utfärdaren ger häradshövdingen i de härader där egendomarna är belägna fullmakt att på deras vägnar fastfara dem till Heine Snakenborg i enlighet med landslagen. Överlåtelsen skedde i närvaro av Sveriges marsk, riddaren Sten Bengtsson, och Sveriges drots Bo Jonsson.

Utfärdaren beseglar tillsammans med Sten Bengtsson, Bo Jonsson, (Peter) Porse Get och Gerhard Snakenborg.

Avskrift i Lars Eriksson Sparres kopiebok, hs B 16, fol. 363r–364r (rubrik på fol. 362v), nr 146, Sv. Riksarkivet.
SDHK nr 11725.
För personer och orter se kommentar och noter till DS nr 10223. Antalet egendomar i Hjo socken skiftar; se not f.

Alla the männ thätta breff höra eller see helsar iak Håkon Halstensson mädh warom Härra. Giör iak thätt allom mannom witerlikt ok ku[*nn*]ogt[a] swå wäll thäm thär äpter kunno komma som thåm nu äro mik haffua vplåtit ok ganskelika giäldguldit giort mädh willia ok berådno modhe ärlikom mann Heyna Snakinborg all the godz ok jordar som min hustru hustru Bendicta, Gudh henna siäll haffue, ärffte effter sin fadher herra Sigga Magnusson ok sina moder fru Ramborge ok swå all the godz ok jordar som min barn ärffte effter jomfru Jngeborge herr Håkoniss Algutsons dotter i Wästra götlande hwar the kunno hälst liggia ok framdeles all the godz thär min barn i Wästergötlande liggiande haffwa i hwat måtto the thäm hälst på kom*m*in[b] äro mädh arff, köp eller skipte, som äro thesse godz ok jordar här äpter nämpnas som är Framestadha mädh allo ty thär vnder ligger. Jtem i Torkilsstorpe ett